

DN:o ALA / ALA: 545 /2015/000

1 § Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle sekä valtiovarainministeriölle hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi

Kaupunginvaltuusto 25.1.2016 § 1

Kaupunginhallitus 18.1.2016 § 1

Pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut 20.10. ja 7.11.2015 tekemillään päätöksillä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta.

Hallitus on sopinut neuvottelussaan itsehallintoalueiden määräksi 18 ja sote-palvelut järjestettäväksi 15 alueen puitteissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden eri tuotantotapojen vertailtavuutta lisätään.

Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettävät kolme itsehallintoaluetta tukeutuen lailla säädettävän työnjaon mukaisesti vaativimmissa palveluissa muiden itsehallintoalueiden palvelurakenteisiin siten, että sosiaali- ja terveydenhuollossa on maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään.

Hallituksen rahoituksen uudistamista koskevan linjauksen mukaan kunnilla ei voi jatkossa olla merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta. Itsehallintoalueiden rahoitusta valmistellaan ensisijaisesti valtion rahoitusvastuun pohjalta, minkä lisäksi myös osittain alueiden omaan verotusoikeuteen perustuvaa ratkaisua selvitetään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, itsehallintoalueiden perustamista ja aluehallintouudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön yhteisessä hankkeessa, jota hallinnoidaan teknisesti sosiaali- ja terveysministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät Manner-Suomen kunnilta, kuntayhtymiltä sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot hallituksen linjauksista. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Lausuntopyyntöön materiaalit löytyvät Internet-osoitteesta:

<http://alueuudistus.fi/lausuntopyyntot>

Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. **Kuntia pyydetään ottamaan lausunnossaan kantaa siihen, minkä maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kunta katsoo kuuluvansa sekä perustelemaan kannanottonsa. Sen vuoksi kunnille osoitettu lausuntopyyntö on kohdistettu valtuustoille.** Lausunnot pyydetään antamaan 28.1.2016 klo 16.15 mennessä. sh

Päätösehdotus Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että se antaa sosiaali- ja terveysministeriölle sekä valtiovarainministeriölle liitteen mukaisen lausunnon. pam (LIITE / Kaupunginhallitus 18.1.2016 § 1)

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Lisätietoja: kaupunginjohtaja Pekka Ala-Mäenpää, p. 0400 661 889
pekka.ala-maenpaa@alavus.fi

Päätösasiakirjaan merkittävä viite STM068:00/2015.

Valtuusto 25.1.2016 § 1

Päätös Valtuusto hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen.

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi

Alavuden kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Sari Helander

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Pekka Ala-Mäenpää

Puhelin: 0400 661 889

Sähköposti: pekka.ala-maenpaa@alavus.fi

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimituksessa

25.1.2016

Toimielimen nimi

Alavuden kaupunginvaltuusto

Onko vastaaja*

kunta X

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue

maakunnan liitto

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoiminta-alue

valtion viranomaisen

järjestö

joku muu

Kysymykset

- 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajako pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?**

Kyllä X

Ei

Ei kantaa

- 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.**

Nykyinen maakuntajako muodostaa luontevan ja perinteisen yhteistoiminta-alueen.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala
Etelä-Pohjanmaa X
Etelä-Savo
Kainuu
Kanta-Häme
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. **Voitte perustella edellistä vastaustanne.**

Alavus on kuulunut perinteisesti, toiminnallisesti ja maantieteellisesti Etelä-Pohjanmaahan. Useimmat aluetason kunnalliset, järjestöjen ja muiden yhteisöjen yhteistoiminta-alueet muodostuvat Etelä-Pohjanmaan maakunnasta.

5. **Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?**

Toimiva ratkaisu voidaan rakentaa tältä pohjalta. Selkeintä olisi, että itsehallintoalueet ja sote-alueet olisivat täysin yhteneväiset.

6. **Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.**

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys X

Huoltosuhte ja sen ennustettu kehitys X

Taloudelliset edellytykset

Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus X

Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko

Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne X

Kielelliset erityispiirteet

Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat X

Jokin muu, mikä?

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pirkanmaa, Keski-Suomi.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei X

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Lausunnossa aiemmin mainituilla perusteilla kaupunki pitää Etelä-Pohjanmaan maakuntaa parhaana vaihtoehtona itsehallintoalueeksi.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Toisen asteen ammatillista koulutusta tulisi harkita itsehallintoalueen tehtäväksi.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Itsehallintoalueuudistus tulee muuttamaan merkittävästi kuntien toimintaa. Erilaisten kehittämistehtävien merkitys kunnissa korostuu. Tällöin myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen merkitys tulee korostumaan. Kuntien tehtävänä on hoitaa näihin liittyvät perustehtävät esimerkiksi; koulutoimessa, nuorisotyössä, liikuntatoimessa ja infran rakentamisessa.

Erityistä osaamista vaativissa palveluissa vastuu siirtyy itsehallintoalueelle. Tällöin korostuu erityisesti itsehallintoalueiden paikallisten toimijoiden ja kuntien yhteistyö sekä mahdollisuudet ohjata itsehallintoalueiden vaativampiin palveluihin. On luotava selkeät yhteistyökanavat ja vastuutahot.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Perustaltaan sote-ratkaisu osana laajempaa itsehallintoaluetta on hyvä. Näiden alueiden on muodostettava oma toiminnallinen taso myös vallankäytön ja vastuunkannon näkökulmasta. Valtio luo perustan ja puitteet toiminnalle. Itsehallintoalueella on säilytettävä kuitenkin riittävä oma toiminnan ohjausmahdollisuus.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Kunnilla ei ole jatkossa itsehallintoalueiden palveluiden järjestämisvastuuta, joten niillä ei voi myöskään olla rahoitusvastuuta.

Uudistus toteutetaan nopealla aikataululla ja tällöin korostuu valtion rahoitusvastuu liikkeellelähtövaiheessa.

Pitemmällä aikavälillä on päätettävä, että itsehallintoalueilla on oma verotusoikeus ja muukin rahoitusvastuu. Itsehallinto ei toteudu muutoin. Tällöin on varmistettava, ettei kokonaisveroaste kuitenkaan kasva.